

Organizacija za bezbednost i saradnju u Evropi MISIJA NA KOSOVU

Stub III (OEBS) Izveštaj 03/2007 o nadgledanju Skupštine Kosova 14. maj 2007 – 22. jul 2007

Highlights

- Skupština načelno odobrava amandmane na Poslovnik
- Skupština načelno odobrava Nacrt Zakona o putnoj dokumentaciji
- Premijer odgovara pred Skupštinom na interpelaciju Ore
- Ministar za energiju i rudarstvo odgovara pred Skupštinom na interpelaciju PDK-a
- Skupština diskutira u vezi popisa stanovništva

1. Istorijat

Ovaj pedeset drugi izveštaj je napisan u skladu sa smernicama UNMIK Stub III, za Izgradnju Institucija (OEBS,) nadgledavanje Skupštine Kosova od dana 26. novembra 2002 i zasnovan je na saglasnosti sa revidiranim Pravilima Procedure usvojenim na kraju plenarne sednice održane 20. Maja 2005, i izmenjenih na plenarnoj sednici održanoj 1-2. juna 2006.

U periodu izveštaja, Skupština je održala četiri plenarnih sednica, 31. maja, 1. i 4. juna, 21. juna, 28. juna i 12. jula, kao i četiri sastanka Predsedništva održanih 25. maja, 14. juna, 5. jula i 20. jula. Svih deset Komiteta i Pod-komiteta za Ljudska prava, Jednakost polova, Javne peticije i žalbe su održali sastanke tokom perioda izveštaja¹. Stub III (OEBS) je nadgledao plenarne sednice i sastanke Predsedništva, kao i 45 od 69 sastanaka komiteta i tri javna slušanja².

¹ Komitet za budzet i finansije se sastao 29. maja, 12. i 29. juna, 16. i 17. jula, dok se Komitet za prava i interese zajednica i povratak sastao 23. maja, 6., 10. i 27. juna, 4. i 16. jula. Komitet za pravosudna, zakonodavna i pitanja ustavnih okvira sastao se 14. i 21. maja, 4., 11. i 18. juna i 9. jula, dok se Komitet za bezbednost sastao 13. i 27. juna i 4. i 6. jula. Komitet za međunarodnu saradnju i EU-NATO integracije sastao se 18. juna, dok se Komitet za javne službe, lokalnu administraciju i medije sastao 16., 21. i 28. maja, 8. i 25. juna i 11. jula. Komitet za obrazovanje, nauku, tehnologiju, kulturu, omladinu i sport, sastao 15., 21., 22. i 30. maja, 12., 14., 18. i 26. juna, 2., 3., 18. jula, dok se Komitet za privredu, trgovinu, industriju, energiju, transport i komunikacije sastao 15., 21., 22. i 30. maja, 13. i 26. juna, 2., 10. i 17. jula. Komitet za poljoprivredu, sumarstvo, ruralni razvoj, životnu sredinu i prostorno planiranje sastao se 15. i 22. maja, 5., 12., 19. i 26. juna, 3. i 17. jula, dok se Komitet za zdravlje, rad i socijalna pitanja i nestale osobe sastao 23. i 30. maja, 7. i 19. juna, 3., 5., 10., 16. i 17. jula. Podkomitet za ljudska prava, javne peticije i žalbe, sastao se 16. i 25. maja, 6. juna i 18. jula. Komitet za bezbednost je 16. maja održao javni skup u vezi sa napadom na nezavisne agencije. Komitet za obrazovanje, nauku, tehnologiju, kulturu, omladinu i sport, 17. maja 2007., održao je javni skup u vezi sa metodom primene Zakona o kinematografiji. Komitet za obrazovanje, nauku, tehnologiju, kulturu, omladinu i sport je 22. maja 2007. održao javni skup u vezi sa revizijom pitanja polova u obrazovnom sistemu. Komitet za privredu, trgovinu, industriju, energetiku, transport i komunikacije, 28. maja 2007., održao je javni skup u vezi sa procenom Nacrta zakona o preduzecima.

² Komitet za budzet i finansije, 29. maja, 12. i 29. juna, 16. i 17. jula; Komitet za prava i interese zajednica i povratak, 23. maja, 6., 10. i 27. juna, 4. i 16. jula; Komitet za pravosudna, zakonodavna i pitanja ustavnih okvira, 14. i 21. maja, 4. i 11. juna i 9. jula; Komitet za bezbednost, 13. juna i 6. jula; Komitet za javne službe, lokalnu administraciju i medije, 21. maja, 25. juna i 11. jula; Komitet za obrazovanje, nauku, tehnologiju, kulturu, omladinu i sport, 15., 23. i 30. maja, 12., 14. i 26. juna i 18. jula; Komitet za privredu, trgovinu, industriju, energetiku, transport i komunikacije, 15. i 22., 13. juna, 3., 10. i 17. jula; Komitet za poljoprivredu, sumarstvo, ruralni razvoj, životnu sredinu i prostorno planiranje, 22. maja, 12., 19. i 26. juna, 3. i 17. jula; Komitet za zdravlje, rad i socijalna pitanja i nestale osobe, 30. maja, 19. juna, 3., 5. i 10. jula. Javni skup u vezi sa napadom na nezavisne agencije, 16. maja; Javni skup u vezi primene Zakona o kinematografiji, 17. maja; Javni skup o proceni Nacrta Zakona o preduzecima, 28. maja.

2. Pregled

Plenarnim sednicama Skupštine Kosova, održanim 31 Maja, 1. i 4. juna predsedavao je Predsednik Skupštine Kolë Berisha i član Predsedništva G-din Gazmend Muhaxheri (ORA).

- 82, 70 i 78 poslanika Skupštine je bilo prisutno na plenarnim sednicama 31. maja, 1. juna i 4. juna³.
- Glavne tačke dnevnog reda sednice skupštine održane 31. maja, 1. i 4. juna:
  - Pitanja za Vladu koja traže usmeni odgovor
  - ORA inicijativa za Premijera (Videti dole tačku pod nazivom “Interpelacije”.)
  - Prvo čitanje Nacrta Zakona procene uticaja zivotne sredine (nacrt zakona je opozvan od strane predlagaca. Videti dole drugi paragraf pod “Zakonodavstveni proces”.)
  - Prvo čitanje nacrta Zakona o Statusu Gradjana (Nacrt zakona je odobren sa 64 glasa “za” i bez glasa “protiv”)
  - Prvo čitanje Nacrta Zakona za Ispravku Zakona br. 46/2004 Registracije Statusa Gradjana (nacrt zakona je usvojen sa 61 glasom “za” i jednim glasom “protiv”)
  - Prvo čitanje nacrta zakona na Ispravku zakona br. 2004/1 Putnog Transporta (nacrt zakona je usvojen sa 61 glasom “za” i bez glasa “protiv”)
  - Pregled Vladinog radnog izveštaja za 2006. (Premijer Agim Çeku je napravio prezentaciju, praćenu liderima parlamentarnih stranaka, nekoliko drugih poslanika i završnom izjavom Premijera.)
  - Debata u vezi strujnih tarifa i politike (G-dja Teuta Sahatqija (ORA), kao predlagač debate, dala je otvoreno saopštenje, praćeno izjavama Ministra za energetiku i rudarstvo, G-dina Et’hem Çekua, izrećenim u ime parlamentarnih grupa lidera, nekoliko drugih članova i završnom izjavom datom od strane G-dina Sahatqija.)
  - Pregled preporuka Komiteta za privredu, trgovinu, industriju, energiju, transport i komunikacije u vezi imenovanja članova Komisije za konkurenciju
  - (Imenovanje svih pet predloženih članova je odbijeno zato što nijedan član nije dobio podršku apsolutne većine članova Skupštine, sto je predvidjeno Zakonom o konkurenciji).
  - Pregled preporuka Komiteta za poljoprivredu, sumarstvo, ruralni razvoj, zivotnu sredinu i prostorno planiranje u vezi imenovanja članova Odbora za vode
  - (Imenovanje svih sedam predlozeih članova je usvojeno većinom glasova “za”).
  - Pregled preporuka Komiteta za pitanja pravosudnog, zakonodavna i Ustavnog okvira za vraćanje Nacrta Zakona o posredovanju Vladi. (Nacrt Zakona je vraćen Vladi sa 56 glasa “za” i tri glasa “protiv”) Vidi dole drugi paragraf pod “Zakonodavni proces”).
  - Pregled preporuke Komiteta za javne službe, lokalnu samoupravu i medije u vezi izveštaja 2006-te Nezavisne medijske komisije (NMK)
  - (NMK izveštaj je odobren sa 49 glasa za i 13 glasova protiv.)
  - Pregled preporuka Komiteta za pravosudna, zakonodavna i pitanja ustavnog okvira u vezi imenovanje članova Upravnog Saveta Kosovskog Pravosudnog Instituta. (Imenovanje osam predloženih članova je odobreno većinom glasova za.)
  - Pregled preporuka Komiteta za privredu, trgovinu, industriju, energiju, transport i komunikacije za vraćanje Nacrta Zakona o izmeni Zakona o energiji Vladi. (Nacrt zakona je vraćen Vladi sa 48 glasa “za” i tri glasa “protiv”. Vidi dole drugi paragraf pod “Zakonodavni proces”).

³Ako nije drugacije naznačeno, cifre date su one koje su objavljene od strane Predsednika Skupštine ili Predsedavajućeg na početku svakoga dana.

- Pregled preporuke Komiteta za privredu, trgovinu, industriju, energiju, transport i komunikacije za vraćanje Nacrta Zakona o izmeni Zakona o regulatoru energije Vladi (Nacrt zakona je vraćen Vladi sa 53 glasa “za” i pet glasova “protiv”. Videti dole drugi paragraf pod “ Zakonodavni proces”).
- Pregled preporuka Komiteta za privredu, trgovinu, industriju, energiju, transport i komunikacije za vraćanje Nacrta Zakona o Adaptaciji Konvencije Saveta Evrope o Cyber-kriminalu Vladi.
(Nacrt zakona je vraćen Vladi sa 63 glasa “za” i 5 “protiv”. Videti dole drugi paragraf pod nazivom “Zakonodavni proces”.)

Redovnom sednicom Skupštine Kosova održanoj 21. juna predsedavao je Predsednik Skupštine G-din Kolë Berisha (LDK) i član Predsedništva G-din Bislim Hoti (IRDK).

- Sedamdeset jedan poslanik Skupštine je bio prisutan na redovnoj sednici održanoj 21. juna.
- Glavne tačke dnevnog reda:
  - Pitanja za Vladu koja traze usmene odgovore
  - PDK Inicijativa za Ministra za energiju i rudarstvo
(Vidi dole deo pod nazivom “Interpelacije”.)
  - Prvo čitanje Nacrta Zakona o narkotičnim lekovima, psihotropne supstance i prekursore
(Nacrt zakona je usvojen u načelu sa 59 glasova “za” i jednim glasom “protiv”).
  - Prvo čitanje Nacrta Zakona o putnim ispravama.
(Nacrt zakona je usvojen u načelu sa 63 glasa “za” i jedan glas “protiv”.)
  - Prvo čitanje Nacrta Zakona Br. 2003/15 o preradi Zakona o semi socijalne pomoci
(Nacrt zakona je usvojen u načelu sa 52 glasa “za” i 7 glasova “protiv”).
  - Prvo čitanje Nacrta Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zaposlenju osoba sa invaliditetom.
(Nacrt zakona je usvojen u načelu sa 61 glasom “za” i bez glasova “protiv”).
  - Drugo čitanje Nacrta Zakona o hrani
(Nacrt zakona je odlozen na zahtev Funkcionalnog Komiteta. Vidi dole prvi paragraf pod “Zakonodavni proces”.)
  - Drugo čitanje Nacrt Zakona o dopuni Zakona o likvidaciji i reorganizaciji pravnih lica pod bankrotom
(Nacrt zakona je odobren sa 63 glasa “za” i bez glasova “protiv”).
  - Preporuke Komiteta za pitanja pravosudnog, zakonodavnog i ustavnog okvira za odobrenje nacrta Pravilnika o imenovanju Ombudsmena.
  - (Nacrt Pravilnika o imenovanju Ombudsmena je odobren sa 52 glasa “za” i četiri glasa “protiv”).

Plenarnom sednicom Skupštine održanom 28-29. juna predsedavao je predsednik Skupštine G-din Kolj Berisa (LDK) i član predsedništva, G-din Dzavit Haliti (PDK).

- Sedamdeset sest i sezdeset pet članova Skupštine su bili prisutni na 28. i 29. junskoj plenarnoj sednici.
- Glavna pitanja na dnevnom redu 28. i 29. junske plenarne sednice:
  - Pitanja za Vladu koja daje usmene odgovore
  - Debata o popisu stanovništva
(G-din Alush Gashi (LDK), kao predlagač debate, dao je uvodnu izjavu, a nakon njega, Ministarka za javne službe, Melihate Termkoli dala je izjavu, praćenu izjavama šefova parlamentarnih grupa, nekoliko ostalih članova, dok je završnu izjavu dao G-din Gashi).
  - Debata o mladima
(G-din Jakup Krasniqi (PDK), kao predlagač debate, dao je uvodnu izjavu, nakon koje je usledila izjava Ministra za kulturu, omladinu i sport, G-dina Astrita Haraqije, izjave

- parlamentarnih grupa, nekoliko ostalih članova, a završna izjava je usledila od strane G-dina Krasniqija).
- Debata o implementaciji preporuka Skupštine, koja datira od 7. jula 2005. god., a tiče se penzija.
(G-dja Fatmire Mulhadja-Kolčaku (ORA), predlagač debate, dala je uvodnu izjavu, a nakon nje Ministar za rad i socijalnu zaštitu Ibrahim Selmanaj je dao izjavu, praćen od vodja parlamentarnih grupa, još nekoliko članova, dok je završnu izjavu dala G-dja Mulhadza-Kolčaku).
  - Debata o nezakonitoj izgradnji stanova od strane vlade Srbije u severnom delu Mitroviće.
(Ovo pitanje je pomereno sa dnevnog reda . Vidi ispod odeljak pod nazivom ‘Dnevni red’).
  - Drugo čitanje nacrt Zakona o nezakonitoj gradnji.
(Nacrt zakona je odložen na zahtev Funkcionalnog komiteta. Vidi prvi paragraf, ispod “Zakonodavni proces”.)
  - Drugo čitanje nacrt zakona o dopuni Zakona za prostorno planiranje.
(Nacrt zakona odobren je sa 56 glasa “za i bez glasova “protiv”).
  - Revizija preporuka Komiteta za ekonomiju, trgovinu, industriju, energiju, transport i komunikacije u vezi izdavanja dozvole za istraživanje “Kosovo Resource” kompaniji.
(Preporuka je odobrena sa 66 glasa “za” i bez glasa “protiv”).

Plenarnom sednicom Skupštine Kosova održanom 12. jula predsedavao je Predsednik Skupštine Kolj Berisa (LDK) i član predsedništva G-din Dzavit Haliti (PDK).

- Sedamdeset tri članova Skupštine prisustvovali su plenarnoj sednici održanoj 12. jula.
- Glavna pitanja dnevnog reda:
  - Prvo čitanje Nacrta Zakona o prodaji stanova sa pravima poseda.
(Nacrt zakona je podržan u načelu sa 69 glasova “za” i dva glasa “protiv”).
  - Prvo čitanje Nacrta Zakona o prevenciji konflikta interesa u vršenju javnih funkcija.
(Nacrt Zakona je u načelu podržan sa 66 glasova “za” i 4 glasova “protiv”).
  - Prvo čitanje Nacrta Zakona o genetski modifikovanim organizmima.
(Nacrt Zakona je usvojen sa 60 glasova “za” i šest glasova “protiv”).
  - Prvo čitanje Nacrta Zakona o dopuni Zakona broj 2003/11 o putevima.
(Ovo pitanje je odloženo zbog odsustva pokrovitelja, Ministra za transport i komunikacije).
  - Pregled preporuka Komiteta za obrazovanje, nauku, tehnologiju, kulturu, omladinu i sport, a u vezi sa imenovanjem članova Nacionalnog Veća za nauku).
(Imenovanje svih predloženih članova usvojeno je sa 40 glasova “za” i 15 članova “protiv”).
  - Razmatranje predloženih amandmana na Poslovnik Skupštine
(Predloženi amandmani na Poslovnik su u načelu odobreni sa 55 glasa “za” i 18 “protiv”.
Vidi ispod odeljak pod naslovom “Načelno odobrenje amandmana na Poslovnik”.)

3. Parlamentarne prakse i rad skupštinskih sednica

Dnevni red

- Na početku plenarne sednice održane 21. juna, Predsednik Skupštine je objavio da tri predloga za dopunu dnevnog reda su podnesena *u pisanoj formi* pre sednice, u skladu sa Odredbom 23.2. On je rekao da je parlamentarna grupa ‘Za integracije’ predložila da diskusija o prevazilaženju kompetencija od strane Tima jedinstva treba da se doda dnevnom redu i stavio na glasanje predlog grupe ‘Za integracije’, koji je odbijen sa 9 glasova “za”, 29 glasova “protiv” i 4 uzdržana. Predsednik Skupštine je rekao dalje da su dva komiteta, Komitet za poljoprivredu, sumarstvo, ruralni razvoj, zaštitu životne sredine i prostorno planiranje i Komitet za zdravstvo, rad i socijalnu zaštitu predložili da se sa dnevnog reda odloži drugo čitanje Nacrta Zakona o hrani i stavio na glasanje predlog, koji je odobren većinom glasova i bez glasova protiv. On je dodao da je Komitet za pitanja pravosudnog, zakonodavnog i ustavnog okvira predložio da se

dnevnom redu doda razmatranje Nacrta Pravilnika o imenovanju Ombudsmana i stavio da se glasa za predlog, a što je odobreno većinom glasova “za” i bez glasova “protiv”.

Na početku plenarne sednice održane 28. juna, Predsednik Skupštine je objavio da je Komitet za poljoprivredu, sumarstvo, ruralni razvoj, zaštitu životne sredine i prostorno planiranje, kao Funkcionalni komitet, predložio *u pisanoj formi* da se sa dnevnog reda sednice toga dana pomeri drugo čitanje Nacrta Zakona o nezakonitoj gradnji, i stavio je naglasanje taj predlog, koji je odobren većinom glasova “za”, jednim glasom “protiv”. Na istoj sednici, u ime parlamentarne grupe AAK, G-dja Gjylnaze Sila je takodje *u pisanoj formi* predložila da se pitanje – debata o nezakonitoj izgradnji stanova od strane srpske vlade u severnom delu Mitroviće - ukloni sa dnevnog reda zbog nedostatka informacija o istom pitanju. Predsednik Skupštine je stavio na glasanje predlog G-dje Silje, što je odobreno sa 32 glasa “za” i 17 glasa “protiv”.

Na početku plenarne sednice održane 12. jula, u ime poslaničke grupe ORA, G-din Nazim Jašari je usmeno predložio da se tačka - predloženi amandmani na Poslovnik - skine sa dnevnog reda sa obrazloženjem da se prvo treba formirati posebna komisija koja bi radila amandmanima. Predsednik Skupštine je stavio na glasanje predlog g-dina Jašarija, koji je odbijen sa 33 glasa za, 38 glasova protiv i šest uzdržana.

Nova pravila 23.1-2 predviđaju da “Predsedništvo priprema predlog dnevnog reda za plenarnu sednicu Skupštine koji odmah stavlja na raspolaganje poslanicima Skupštine. Na početku plenarne sednice ovaj predlog dnevnog reda smatraće se usvojenim, osim ako jedna ili više parlamentarnih grupa, ili šest (6) poslanika Skupštine podnesu Predsedniku amandman u pisanom obliku, koji se stavlja na glasanje.” Svi predlozi za dopunu dnevnih redova sednica u toku ovog izveštajnog perioda, osim predlog G-dina Jašarija, su podneti u skladu sa novim pravilima, što predstavlja poboljšanje u odnosu na ranija izveštavanja. Svrha revizije odredbi o pripremanju dnevnog reda na sednici od 1. juna 2006. je bila da se uvede red u postupcima Skupštine i da njen rad postane efektivniji, ali i nakon revizije odredi o dnevnom redu, poslanicima je dozvoljeno da daju predloge usmeno na dnevne redove plenarnih sednica,⁴ kao što je bilo navedeno u starom pravilu koji više ne važi. Nova pravila, koja zahtevaju da se predlozi o izmeni dnevnog reda dostave napismeno, treba da se primenjuju dosledno radi izbegavanja konfuzije i uvođenja reda u Skupštini.

Načelno odobrenje amandmana na Poslovnike

- Tokom redovne sednice, održane 12. jula, Predsednik Skupštine objavio je da je prvi Standardni plan, usvojen na redovnoj sednici⁵ održanoj 1. juna 2006., bio jedan deo obuhvatnih skupstinskih reformi i predstavio drugi deo Standardnog plana, koji je uključio nekoliko amandmana na Poslovnik. On je dodao da je prilog Standardnog plana predstavljen u skladu sa Odredbom 58.1 i usavršen da podstakne efikasnost u pripremi dnevnog reda reda plenarnih sednica, kao i da poveća transparentnost objavljivanjem regularnog rada Skupštine, uključujući interpelacije, rezolucije, nacрте zakona i zapisnike i transkripte redovnih sednica. U ime LDK-a, G-din Sabri Hamiti je podržao dopune koje su predložene od strane Predsedništva. G-din Hydajet Hyseni (PDK) izjavio je da je njegova parlamentarna grupa podržala amandmane na Poslovnik i predložila da se amandmani usvoje u dva čitanja kao nacrt zakona, da bi za druge poslanike, koji bi možda poželeti da predlože dalje amandmane, to isto bilo dozvoljeno. On je takodje predložio da se ponovo formira ad hoc Komitet za Poslovnik ili da se Komitet za pitanja pravosudnog, zakonodavnog i ustavnog okvira zaduži da razmotri amandmane predložene od strane Predsedništva kao i da predstavi završne amandmane Skupštini na odobrenje. G-dja Gjylnaze Sila (AAK) je isto tako podržala amandmane za Poslovnik i predložila da će amandmani biti usvojeni u načelu na pomenutoj sednici. Ona se takodje složila da Komitet za

⁴ Vidi izveštaje 02/2007, 01/2007, 07/2006, 06/2006 i 05/2006 Stuba III (OEBS) o praćenju rada Skupštine, pasus sa naslovom “Dnevni red”.

⁵ Vidi Stub III (Oebs) izveštaj 04/2006 o nadgledanju skupštine Kosova, paragraf pod nazivom “Usvajanje promena Poslovnika.”

pitanja pravosudnog, zakonodavnog i ustavnog okvira treba da se zaduži da predstavi završne amandmane Skupštini na odobrenje. G-din Gazmend Muhaxheri (ORA) je takodje govorio da je “za” dopunu Poslovnika i predložio da Skupština treba da oformi ad hoc Komitet koji će se pozabaviti time. G-din Ramadan Kelmendi (LDD) je argumentovao da bi amandmani za Poslovnik mogli biti usvojeni na pomenutoj sednici budući da im je Predsedništvo to već predložilo sto je u skladu sa samim Poslovnikom. Predsednik Skupštine je stavio na glasanje za načelno usvajanje amandmana na Poslovnik i objavio da bi Predsedništvo pregledalo dodatne moguće amandmane, predložene od strane poslanika i predstavilo završne amandmane Skupštini na usvajanje. Amandmani su usvojeni u načelu sa 55 glasova “za” i 18 glasova “protiv”.

Pravilo 58.1 određuje da “Predsedništvo će razmatrati Poslovnik i može s`vremena na vreme da predlaže amandmane Skupštini, koje smatra potrebnim”. Stoga je Predsedništvo predložilo amandmane na Poslovnik u skladu sa samim Pravilima. Pravilo 3.4 određuje da Skupština osnuje ad hoc Komitet o Poslovniku na svojoj inauguracionoj sednici ili sledećoj, koji će posle toga napraviti nacrt Poslovnika i predstaviti ga Skupštini na razmatranje i usvajanje. Poslovnik ipak ne reguliše učešće Komiteta u kasnijoj izmeni Poslovnika. Skupština je zato mogla ponovo da osnuje ad hoc Komitet o Poslovniku pošto takva procedura nije zabranjena Poslovnikom. Poslovnik takodje ne predviđa ulogu Komiteta za pitanja pravosudnog, zakonodavnog i ustavnog okvira u predlaganju i razmatranju amandmana na Poslovnik. Postoji jedan predsedan postavljen od predhodne Skupštine, koja, iako nije bilo predviđeno u njenom Poslovniku, zadužila Komitet za pitanja pravosudnog, zakonodavnog i ustavnog okvira da predloži amandmane na Poslovnik. Međutim, predsedan postavljen od strane predhodne Skupštine ne obavezuje sadašnju Skupštinu. Ne postoje odredbe koje eksplicitno opisuju da li se izmena Poslovnika može obaviti u dva čitanja ili ne, tako da odluka Skupštine, da dopuni Poslovnik u dva čitanja, nije bila u suprotnosti sa Pravilima. Amandmani na Poslovnik, predloženi od strane Predsedništva i usvojeni na redovnoj sednici od 1. juna 2006., nisu pregledani u dva čitanja ali, posto takav pregled nije izricito zabranjen, na Skupštini je da odluci o metodi izmene svojih proceduralnih pravila. Pravilo 58.3 predviđa da odluka za izmenu Poslovnika treba da dobije većinu glasova poslanika, što znači da takva odluka mora da dobije 61 glas za. Načelno odobrenje amandmana na Poslovnik je dobilo 55 glasova za i kao takvo ne predstavlja kršenje procedure. Ali, usvajanje amandmana na Poslovnik mora da dobije podršku od najmanje 61 poslanika. Preporučujese stoga sadašnjoj Skupštini da razjasni proceduru za pregled i usvajanje amandmana na Poslovnik, što bi moglo biti veoma korisno sledećoj Skupštini.

Predsedavanje redovnim sednicama

- Na redovnoj sednici održanoj 30. maja, tokom debate o radnom izveštaju Vlade za 2006., G-din. Naser Osmani (LDK) je stavio primedbu na to što je deo sednice predsedavao G-din. Gazmend Muhaxheri (ORA) tvrdeći da sednicama treba predsedavati ili Predsednik Skupštine ili član Predsedništva iz LDK. G-din Muhaxheri je odgovorio da je Predsednik Skupštine imao dva važna sastanka toga dana i objasnio da u odsustvu Predsednika Skupštine, sednicom predsedava član Predsedništva koji je izabran da pomaže Predsedniku Skupštine u vođenju iste. Takodje je dodao da zbog toga, član LDK-a nije mogao voditi tu sednicu.
Niti Ustavni okvir a ni Skupštinska Pravila Procedure ne određuju da Predsedniku Skupštine, u vođenju sednice, mora pomagati član Predsedništva iz iste stranke iz koje je Predsednik. Čak štaviše, Pravilo 10 određuje da “u vođenju sednice Skupštine, Predsedniku će pomoći jedan od članova Predsedništva a u skladu sa principom rotacije, određenim od strane Predsedništva”. Jasno je da je politička pripadnost članova Predsedništva irelevantna u ovom slučaju. Zbog toga je na Predsednistvu da odluči, koji će član pomagati Predsedniku u vođenju sednice.

Distribucija nacrtu zakona

- Nacrt zakona o Statusu Gradjana i Nacrt zakona o dopuni Zakona br. 46/2004 o Registraciji statusa gradjana su podeljeni poslanicima skupštine 2. maja, dok je nacrt Zakona o dopuni

Zakona br. 2004/1 o Putnom Transportu podeljen 4. maja. Stoga, nacrti zakona su distribuirani 20, odnosno 18 radnih dana pre prvog čitanja, koje je bilo 31. maja na redovnoj sednici. Nacrt zakona o narkotičnim lekovima, psikotropnih supstanci i prekursora je distribuiran 7. maja, dok je nacrt zakona o dopuni Zakona br. 2003/15 o Šemi socijalne pomoći distribuiran 25. maja. Nacrt Zakona o Putnoj Dokumentaciji i nacrt Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa hendikepom su distribuirani 1. juna. Stoga, nacrti zakona su distribuirani 31, 18, odnosno 13 radnih dana pre prvog čitanja na redovnoj sednici održanoj 21. juna. Nacrt zakona o prodaji stanova sa pravom poseda je distribuiran 11. juna, Nacrt zakona o sprečavanju konflikta interesa u obavljanju javne funkcije je distribuiran 14. juna, Nacrt zakona o genetski modifikovanim organizmima je distribuiran 20. juna i Nacrt zakona Br. 2003/11 o dopuni Zakona o putevima je distribuiran 27. juna. Stoga, nacrti zakona su distribuirani 22, 19, 15, odnosno 10 dana pre zakazanog prvog čitanja na redovnoj sednici održanoj 12. jula.

Nacrt zakona o putnim ispravama, Nacrt zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zaposlenju osoba sa hendikepom i Nacrt zakona o genetski modifikovanim organizmima su pregledani u prvom čitanju u skladu sa Odredbom 35.1, koja zahteva da se prvo čitanje nacrta zakona obavi ne pre deset radnih dana i ne kasnije od tri radne nedelje od dana distribucije istog. Prvo čitanje Nacrta zakona o dopuni Zakona Br. 2003/11 o putevima je zakazano u skladu sa Odredbom 35.1 ali nije stupilo na snagu zbog odsustva Ministra za transport i komunikacije koji je podneo upitni Nacrt zakona a koji je morao da predstavi pred Skupštinom. Ovo ističe potrebu za boljom kordinacijom izmedju Skupštine i Vlade da ne bi došlo do kašnjenja pregleda i odobrenja nacrta zakona.

Nacrt zakona o statusu gradjana, Nacrt zakona o dopuni zakona Br. 46/2004 o registraciji statusa gradjana, Nacrt zakona o dopuni zakona Br 2004/1 o putnom transportu, Nacrt zakona o narkotičnim lekovima, psikotropnih supstanci i prekursora, Nacrt zakona o dopuni zakona Br. 2003/15 o šemi socijalne pomoći, Nacrt zakona o prodaji stanova sa pravom poseda i Nacrt zakona o prevenciji konflikta interesa u obavljanju javne funkcije su medjutim pregledani u prvom čitanju posle tri radne nedelje od datuma njihove distribucije, što nije u skladu sa Pravilom iznad. Ovo pokazuje da Skupština još uvek ima teskoće da u vremenskom okviru, odredjenim pravilima procedure, pregleda nacrte zakona, izuzimajući činjenicu da dva puta mesečno održava sednice. Preporučujese Skupštini da ubrzo donese odluku o preradi nacrta zakona, koja su još u proceduri, tokom trajanja svog mandata. Ako Skupština želi da ubrza pregled i usvajanje nacrta zakona u proceduri, mogla bi da se vrati na nedeljni sistem održavanja sednica.

Zakonodavni proces

- Nacrt zakona o dopuni Zakona o likvidaciji i reorganizaciji pravnih lica u stanju bankrota usvojen je šest meseci posle prvog čitanja koji je održan 21. decembra 2006. Nacrt zakona o dopuni Zakona br. 2003/14 o prostornom planiranju je usvojen preko tri meseca posle prvog čitanja održanom 16. marta 2007. Drugo čitanje nacrta Zakona o ilegalnoj izgradnji je planiran za više od šest meseci posle svog prvog čitanja od 14. decembra 2006, dok je drugo čitanje nacrta Zakona o hrani planirano za preko devetnaest meseci posle svog prvog čitanja od 17. novembra 2005.

Ovo nije bilo u skladu sa Pravilom 35.6, koje kaže da “kada je komitet odredjen da pregleda Nacrt zakona, on će poslati preporuke Skupštini ne kasnije od dva meseca po prvom citanju, sem ako Skupština nije odobrila produžetak”. Skupštinski komiteti su predali svoje preporuke na sve gore-navedene nacrte zakona, premašujući krajnji rok, odredjen Pravilom 35.6, a ne tražeći od Skupštine da produži rok. Ako skupština želi da poveća efektivnost svog zakonodavnog procesa, komiteti bi trebali da pregledaju nacrte zakona na vreme, što je i odredjeno gore navedenim Pravilom.

- Na redovnoj sednici od 31. maja, Ministar za prirodnu sredinu i prostorno planiranje, Ardian Gjini, je zatražio povlačenje nacrta Zakona o proceni uticaja prirodne sredine, podnetog od

strane njegovog ministarstva, sa prvog čitanja a sa obrazloženjem da se nacrt Zakona treba dalje dopuniti. Zbog toga je taj nacrt zakona povučen. Na istoj sednici, Komitet za pravosudna, zakonodavna i pitanja ustavnog okvira je zatražio da se nacrt zakona o posredovanju vrati Vladi na dalje razmatranje, a Komitet za ekonomiju, trgovinu, industriju, energiju, transport i komunikacije je zatražio da se sledeća tri nacrta zakona vrate Vladi na dalje razmatranje: Nacrt zakona koji dopunjuje Zakon br. 2004/08 o energiji, Nacrt zakona koji dopunjuje Zakon br. 2004/09 o regulaciji energije i Nacrt zakona o prilagodjavanju konvencije Saveta Evropa o cyber-kriminalu. Predsednik Skupštine je izneo na glasanje sve predloge, i oni su usvojeni većinom glasova za. Nacrt Zakona o posredovanju je načelno usvojen 20. januara 2006, dok su, nacrt zakona o prilagodjavanju Konvencije Saveta Evrope o cyber-kriminalu, nacrt zakona koji dopunjuje Zakon br. 2004/08 o energiji i nacrt zakona koji dopunjuje Zakon br. 2004/09 o regulaciji energije usvojeni u načelu 31. avgusta 2006. Dakle, nacrti zakona su vraćeni Vladi šesnaest, odnosno devet meseci nakon prvog čitanja.

Ministar za životnu sredinu i prostorno planiranje je povukao nacrt zakona o proceni uticaja prirodne sredine, u skladu sa Pravilom 35.3, koje kaže da “podnosilac može povući nacrt zakona tokom prvog čitanja, pre nego što procedura glasanja u načelu počne”. Po analogijskom tumačenju, Komitet za pravosudna, zakonodavna i pitanja ustavnog okvira i Komitet za ekonomiju, trgovinu, industriju, energiju, transport i komunikacije su trebali da predlože Skupštini, vraćanje pomenutih nacrta zakona Vladi u skladu sa Pravilom 35.3. Pored toga, Pravilo 35.7 kaže da “funktionalni ili glavni komiteti mogu pregledati nacrt zakona u načelu, čak i pre nego što se nacrti zakona razmotre na prvom čitanju”. Da su, Komitet za pravosudna, zakonodavna i pitanja ustavnog okvira, i Komitet za ekonomiju, trgovinu, industriju, energiju, transport i komunikacije, pregledali pomenute nacrte zakona pre njihovog prvog čitanja, kao što je dozvoljeno Pravilom 35.7, imali bi priliku da ranije primete nedostatke nacrta zakona i vrate ih ministarstvima podnosiocima, tokom prvog čitanja, a ne da to čine šesnaest, odnosno devet meseci posle načelnog usvajanja istih. Veoma je preporučljivo da Skupštinski komiteti iskoriste priliku za pregled nacrta zakona pre prvog čitanja u cilju postizanja efektivnijeg zakonodavnog procesa.

Interpelacije

- 15. maja, Stalni Sekretar u kancelariji Premijera G-dina Agima Čekua poslao je pismo Predsedništvu, navodeći da je Premijer bio spreman da odgovori na predlog Ore pred Skupštinom, a u vezi izbora članova Odbora javnih preduzeća od strane Vlade⁶. Na sastanku održanom 25. maja, Predsedništvo je zakazalo interpelaciju za debatu na redovnoj sednici održanoj 31. maja.

Na redovnoj sednici održanoj 31. maja, Predsednik Skupštine je potsetio poslanike da u skladu sa Odredbom 25.7, parlamentarna grupa koja je predložila interpelaciju imala je pravo da otvori debatu sa desetominutnom izjavom i da zatvori debatu sa peto-minutnom izjavom, dok bi vreme koje je dodeljeno od debate reflektovalo predstavljanje svih parlamentarnih grupa u Skupštini.

G-dja Teuta Sahatqija (ORA) je otvorila interpelacijsku debatu navodeći da su javna preduzeća bila važan faktor koji bi doprineo ekonomskom razvoju Kosova., ali je kritikovala Vladu za postavljanje članova odbora javnih preduzeća, pripojenih vladinim koalicionim strankama, a ne profesionalne članove, ometajući razvoj preduzeća. Premijer je odgovorio da je Vlada imala pravo da nominuje poslanike ali da je Kosovska Poverilačka Agencija (KPA) imala konačna ovlašćenja da imanuje članove odbora javnih preduzeća, dodajući da kvalifikacije poslova za ove članove su takodje definisane u internim KPA uredbama. Nekoliko poslanika iz različitih parlamentarnih stranaka dali su izjave pre interpelacijske debate, koja je zaključena od strane G-dina Vetona Surroia (ORA), začetnika inicijative.

---

⁶ 18. aprila ORA parlamentarna grupa podnela je predlog interpelacije pozivajući Premijera Agima Čekua da objasni “Vladin kriterijum za odabir članova odbora javnih preduzeća”. 7. maja Predsedništvo je prosledilo predlog Vladi. Vidi Stub III (OEBS) izveštaj 02/2007 o nadgledanju Skupštine Kosova, treći paragraf pod nazivom “Interpelacija”

- 15. maja, Ministar za energiju i rudarstvo Et'hem Çeku poslao je pismo Predsedništvu, navodeći da je bio spreman da odgovori na predlog PDK-a pred Skupštinom, a u vezi sa dozvolom za istraživanje izdatoj kompaniji "Kosovo Resource" od strane Nezavisne Komisije za rudarstvo i minerale⁷. Na sastanku održanom 14. juna, Predsedništvo je zakazalo interpelaciju za debatu na redovnoj sednici održanoj 21. juna.

Na redovnoj sednici održanoj 21. juna, G-din Jakup Krasniqi (PDK) otvorio je debatu o interpelaciji, navodeći da su Kosovsko prirodno dobro i javna svojina bili loše upravljani i degradirani, uništavajući kosovsku ekonomiju i dodao da izdavanje dozvola za istraživanje "Kosovo Resource" kompaniji od strane Nezavisne Komisije za rudarstvo i minerale (NKRM) je bio tipičan primer takve degradacije. Ministar je odgovorio da je NKRM zaista prekršila UNMIK-ovu Uredbu 2005/3 tokom izdavanja dozvole za istraživanje pomenutoj kompaniji i da je njegovo Ministarstvo pokušavalo mnogo puta da kontaktira SPGS, Stub IV i KPA da razgovara o važnosti pomenog ali nije uspelo da se sastane sa njima. Ministar je naglasio da su glavne teskoće bile to što Zakon o rudnicima i mineralima⁸ nije još uvek proglašen od strane SPGS-a, dokazujući da ako bi pomenuti Zakon bio proglašen i na snazi, problemi u vezi sa izdavanjem dozvole za istraživanje rudnika bi bili rešeni. Nekoliko poslanika iz različitih parlamentarnih grupa dali su izjave pre nego je debata o predlogu bila zaključena od strane G-dina Krasniqia.

Debate na interpelacije su oabvljene u skladu sa revidiranom Odredbom 25.7, prema kojoj parlamentarna grupa koja predlaže interpelaciju ima pravo da otvori debatu sa desetominutnom izjavom i zatvori debatu sa petominutnom izjavom, dok se ostalo vreme debate dodeljuje srazmerno svim parlamentarnim grupama u Skupštini.

Pod revidiranom Odredbom 25.5-6, "čim tekst interpelacije bude primljen; Predsedništvo će ga podneti Vladi, koja je u obavezna da ga pregleda u roku od sedam (7) dana. Predlog će biti uključen u Dnevni red sedam (7) dana od prijema odgovora Vlade. U slučaju da Vlada ne odgovori na zahtev za interpelaciju, kao naznačeno u paragrafu 5, biće postavljen kao zadnja tačka na dnevnom redu sednice koja je u toku. Ako Skupština ne bude zasedala, biće postavljen kao prva tačka dnevnog reda za sledeće skupstinsko zasedanje." Premijer i Ministar za energiju i rudarstvo dali su svoje odgovore u skladu sa predviđenim rokom u revidiranoj Odredbi 25.5, ali je Predsedništvo zakazalo debate na interpelaciju Ore i PDK-a dve, odnosno pet nedelja od prijema odgovora Vlade, što nije bilo u skladu sa revidiranom Odredbom 25.6. Predsedništvo se sastalo deset dana nakon što je primilo odgovore od strane Premijera i Ministra za energiju i rudarstvo, što je rezultiralo zakazivanjem interpelacijske debate kasnije od predviđenog u Odredbi 25.6. Da se Predsedništvo sastalo ranije, interpelacijski predlozi bi mogli biti isto tako zakazani ranije za debatu.

- 26. juna, ORA parlamentarna grupa podnela je interpelacijski predlog Premijeru Agimu Çeku a u vezi sa "propustom premijera da realizuje odredbu 3.4 dokumentacije tendera za izdavanje dozvole za drugog operatera mobilne telefonije, po čemu bi 1.6 miliona evra trebala biti oduzeta prvo izabranom pobjedniku, što je i određeno u tački 55.1 (c-ii) Zakona o javnim nabavkama, što direktno ima uticaja na kosovski budžet. U svom pregledu, ORA je predložila "da se formira istražni parlamentarni komitet koji bi utvrdio odgovornost onih koji su prekršili zakon i pravila u ovom tenderskom procesu". Na sastanku 5. Jula, Predsedništvo je odlučilo da prosledi interpelacijski predlog Vladi. Interpelacijski predlog je dostavljen kancelariji Premijera 10. jula, a 16. jula, Stalni Sekretar kancelarije Premijera Agima Çekua, poslao je pismo Predsedništvu u kom je rečeno da je Premijer uvek pokazivao spremnost da odgovori pred Skupštinom na interpelacijske predloge upućene njemu, ali da u ovom slučaju on neće biti u mogućnosti da to

⁷ 11. aprila, PDK parlamentarna grupa podnela je predlog pozivajući Ministra za energiju i rudarstvo Et'hem Çekua da objasni izdavanje dozvole za istraživanje kompaniji "Kosovo Resource" datoj od strane Nezavisne komisije za rudarstvo i minerale. 7. maja Predsedništvo je prosledilo predlog Vladi. Vidi Stub III (OEBS) izveštaj 02/2007 o nadgledanju Skupštine Kosova, drugi paragraf pod nazivom "Interpelacije".

⁸ Zakon o rudarstvu i mineralima je odobren i još uvek čeka proglašenje od strane SPGS-a.

uradi, pošto je materija pri ovlašćenjima Telekomunikacione Regulatorne Agencije (TRA). U pismu se dalje navodi da je TRA bila u obavezi da izvesti Skupstinu što je u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama i predložio je da se zbog toga interpelacijski predložak adresira na TRA.

Na sastanku predsedništva 20. jula, G-dja Teuta Sahatqija (ORA) je insistirala da Premijer odgovori na interpelacijski predlog na sledećoj redovnoj sednici. G-din Xhavit Haliti (PDK) je takodje naglasio da bi Premijer trebao da odgovori na interpelacijske predlog Ore, tvrdeći da je izdavanje dozvole za drugog operatera bilo u odgovornosti Vlade, a ne TRA-a. Predsedništvo je zakazalo debatu povodom interpelacije za redovnu sednicu, 27. Jula.

Revidirano Pravilo 25.8 kaže da “ Premijer ili ministar, kome je zahtev upućen, je dužan da predstavi i iznese mišljenje Vlade povodom pitanja interpelacije.” Dalje, niti skupštinska proceduralna pravila a ni Vladina proceduralna pravila⁹, ne daju za pravo Vladi da odbije interpelacijske predloge. Slično tome, predsedništvo skupštine je dužno da po Pravilu 25.6, uključi interpelacijske predloge za debatu na sednici, bez ovlašćenja da blokira predloge. Samo celokupna Skupština može doneti takvu odluku, kao što je određeno u Pravilu 25.6 koje kaže da “Skupština ne može odbiti stavljanje interpelacije na dnevni red sednice, sem ako ne ispunjavaju formalne uslove, određene u paragrafu 4. ovog Pravila”.¹⁰

Pitanja za Vladu

- Na redovnoj sednici održanoj 31. maja, jedanaest od četrnaest pitanja su dobila odgovor. Na redovnoj sednici održanoj 21. juna, šest od trinaest pitanja su dobila odgovore. Na redovnoj sednici održanoj 28. i 29. juna, četiri od deset pitanja je dobilo odgovor. Na redovnoj sednici održanoj 12. jula, dva od sedam pitanja je dobilo odgovor. Na istoj sednici, G-din Ramadan Kelmendi (LDD) izneo je primedbu da dva pitanja, koja je on podneo Ministru za lokalnu administraciju, Ljutfiju Haziriju 21. marta 2007., još uvek nisu dobila odgovor. Na svakoj plenarnoj sednici u ovom izveštaju, Predsednik Skupštine ili član Predsedništva koji je predsedavao sednicom odgovorio je da pitanja koja nisu dobila odgovor u toku dve plenarne sednice biće objavljena u biltenu Skupštine. U toku perioda izveštavanja, pet pitanja su odložena zbog odsustva članova Skupštine na plenarnim sednicama i šesnaest pitanja su odložena zbog odsustva Ministara.

Upitni period je bio sproveden od strane Skupštine u skladu sa revidiranom Odredbom 26 na “Pitanja Vladi za usmene odgovore”, koji obezbeđuje da će dnevni red svake sednice uključiti vremenski razmak do 50 min. za pitanja članova Vladi, sa jednim minutom za pitanje, tri minuta za odgovore Ministra, jedan minut za dodatno pitanje i dva minuta za odgovor na to pitanje.

Pod revidiranom odredbom 26.11, “ako se na pitanje nije odgovorilo u toku dve plenarne sednice, pitanje će biti objavljeno u Biltenu Skupštine”, ali Skupštinski bilten ne sadrži pitanja koja su podneta Vladi i zato nijedno pitanje bez odgovora nije bilo objavljeno.¹¹ U parlamentarnim sistemima, pitanja za ministre predstavljaju važan mehanizam nadgledanja vladinih delatnosti, stoga je neophodno da Skupština objavi pitanja poslanika, koji nisu dobila odgovore u vremenskom okviru određenim Odredbom 26.11, što bi moglo doprineti podizanju odgovornosti Vlade u odnosu sa Skupštinom. S druge strane, takodje se preporučuje poslanicima Skupštine da budu prisutni na redovnim sednicama da bi na vreme dobili odgovore na njihova pitanja.

⁹ Član 71 vladinih Pravila procedure određuje da “ kada ood Skupština glasa za poverenje ili nepoverenje Vlade, predlozi za imenovanje ili otpuštanje Ministara ili interpelacije za rad Vlade, Vlada će biti predstavljena u Skupštini od strane Premijera”. Vladina Pravila procedure ne spomenjuju dalje interpelacije.

¹⁰ Pragraf 4 revidirane Odredbe 25 određuje da će “interpelacijski predlozi biti podneseni u pisanoj formi i sadržati: (a) preciznu formulaciju istog, (b) opis predoga i (c) ime i autorizovan potpis parlamentarne grupe”.

¹¹ Vidi Stub III (OEBS) izveštaji 02/2007, 01/2007, 07/2006, 06/2006 i 05/2006 o nadgledanju Skupštine Kosova, odeljak pod nazivom “Pitanja za Vladu”.

4. Jednak pristup i učesće zajednica

- Na sastanku održanom 15. maja, Predsedništvo je diskutovalo o pismu, poslatom od strane Stalnog Sekretara u kancelariji Premijera u skladu sa predlogom datim od strane Komiteta za prava i interese zajednica.¹² U pismu, Stalni Sekretar obavestio je Predsedništvo da se Vlada složila sa predlogom Komiteta i tražila od Skupštine da obezbedi spisak pravnih eksperata koji pripadaju ne-albanskoj i ne-srpskoj zajednici, gde bi Vlada pozvala na učešće u radnim grupama koje bi bile zadužene za pravljenje nacrtu zakona u oblastima njihove struke. 28. maja, nakon odgovora iz kancelarije Premijera, Komitet za prava i interese zajednica je podneo zahtev Predsedništvu, u kojem je predloženo da Vladina pravna kancelarija kontaktira Komitet prije početka izrade svakog zakona da bi Komitet predložio svoje eksperte. Na sastanku održanom 14. juna, Predsedništvo je odobrilo zahtev Komiteta i odlučilo da ga prosledi kancelariji Premijera. Kancelarija Premijera još uvek nije odgovorila na ovaj zahtev.

5. Pristup

- Tokom perioda izveštavanja, Stub III (OEBS) je dobio pristup svim redovnim sednicama i sastancima Komiteta. Posmatraču Skupštine koji predstavlja Stub III nije bilo dozvoljeno da prisustvuje drugom delu sastanaka Skupštine održanim 14. juna i 5. jula. Ovo su bili jedini slučajevi kada Posmatraču Skupštine nije bilo dozvoljeno da prisustvuje svim sastancima Predsedništva od uspostavljanja mehanizma za nadgledanje Skupštine u decembru 2002. Posmatraču Skupštine je dozvoljeno da prisustvuje sastanku Predsedništva 20. jula u celosti. Stub III je takodje dobio kopije dokumenata razmotrenih od strane Skupštine i transkripte prethodnih redovnih sednica.

6. Transparentnost

- Radio Televizija Kosovo (RTK) je obezbedila uživo prenos redovnih sednica. Pripadnici javnih i institucionalnih posmatrača su imali pristup redovnim sednicama. Skupština Kosova ima web-stranicu (www.assembly-kosova.org) koja sadrži biografske detalje poslanika Skupštine, informacije o strukturi i funkcionisanju Skupštine, kopije zakona i rezolucija usvojenih od strane Skupštine i ostale informacije, na albanskom, srpskom i engleskom jeziku.

7. Glavne preporuke

- Preporučuje se da Skupštinski komiteti pregledaju nacрте zakona u toku dva meseca, kao što se predvidja Odredbom 35.6, i da koriste Odredbu 35.7, koja dozvoljava komitetima da pregledaju nacrt zakona pre njihovog prvog čitanja u cilju efikasnosti zakonodavstvenog procesa.
- Preporučujese sadašnjoj Skupštini da razjasni proceduru za pregled i usvajanje amandmana na Poslovnik, što bi moglo biti veoma koristno sledećoj Skupštini.
- Preporučujese Skupštini da ubrzo donese odluku o preradi nacrtu zakona, koja su još u proceduri, tokom trajanja svog mandata. Ako Skupština želi da ubrza pregled i usvajanje nacrtu zakona u proceduri, mogla bi da se vrati na nedeljni sistem održavanja sednica.
- Preporučuje se da Skupština objavi u svom biltenu pitanja poslanika koja nisu dobila odgovore u vremenskom roku određenim Odredbom 26.11, što bi moglo doprineti podizanju odgovornosti Vlade u odnosu sa Skupštinom.

KRAJ.

---

¹² 26. marta, Komitet za prava i interese zajednica je podneo Predsedništvu predlog tražeći da se Vladi predlozi uključivanje predstavnika ne-albanske i ne-srpske zajednice u radne grupe za izradu nacrtu zakona. Na sastanku održanom 10. aprila, Predsedništvo je odobrilo predlog i prosledilo ga kancelariji Premijera. Vidi Stub III (OEBS) izveštaj 02/2007 o nadgledanju Skupštine Kosova, odeljak pod nazivom "Jednak pristup i učesće zajednica".